

■ ■ ■ månadens epiztel

Trakékvalster hos bin, paratuberkulos hos bison och polyomavirus hos hamster avhandlas denna gång.

Epizteln är ett samarbete mellan Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA) och Jordbruksverket och är i det här numret sammanställd av Helena Ohlsson, SVA och Charlotta Lindqvist, Jordbruksverket.

TRAKÉKVALSTER

I en försändelse av importerade bin från Chile diagnostiserades parasiten trakékvalster. Detta i samband med den rutinanalys som Jordbruksverket låtit utföra då det kan finnas en risk för nyintroduktion av djursjukdom i landet.

De importerade bina avlivades och destruerades den 24 april. De aktuella bina hade dessförinnan hållits åtskilda från svenska bin i karantänliknande miljö.

Svenska biodlare har anmälningsplikt för några sjukdomar och skadegörare som drabbar bin. Parasiten trakékvalster, *Acarapis woodi*, är en av dessa som kontrolleras vid import. Trakékvalstret finns i binas andningsvägar, trakéerna, och lever av binas hemolymfa (blod).

Trakékvalster har hittills inte påvisats hos det svenska honungsbiet. Parasiten finns dock i nästan hela Europa samt i många andra länder utanför EU. Risken är stor att parasiten förs in till Sverige vid inköp av levande bin från länder där parasiten finns. Av den anledningen uppmanar Jordbruksverket de biodlare som importerar bin att låta provta bin från bigårdar i andra länder som man vill importera från, innan bin skickas till Sverige. Jordbruksverket kommer kontinuerligt att följa upp med provtagning på de bin som förs in till Sverige.

Jordbruksverket betraktar inte fynden av trakékvalster som att Sverige har ett utbrott av

parasiten. Tvärtom är sannolikheten låg att den finns etablerad bland svenska honungsbin. Jordbruksverket har nyligen låtit utföra en inventering efter trakékvalster. Inventeringen slutförs nu under våren och en absolut majoritet av alla prov är analyserade. Inga trakékvalster är hittills påvisade.

MISSTANKE OM RABIES

Under april skickades en räv skjuten i Värmland till SVA. Anamnesen innehöll uppgifter om att den hade hittats av en grupp hundar och sedan sökt kontakt med och följt efter hundägarna. Räven, en vuxen hane, hade dessutom varit halt och släpat ena bakbenet. Hullet var medelgott och muskulaturen var väl utvecklad och symmetrisk. Inga sjukliga förändringar sågs på kroppen och de inre organen vid obduktionen. I övervakningssyfte togs på grund av beteendeförändringen prov för rabies, vilket utföll negativt. Vidare mikroskopisk undersökning pågår.

MISSTANKE OM PARATUBERKULOS

En djurägare i Östergötland kontaktade Svenska Djurhälsovården angående en tre år gammal bison som var importerad från Danmark. Kon hade dåligt hull sedan en tid tillbaka. De senaste månaderna hade hon magrat av ännu mer, dragit sig undan flocken och hade diarré.

■ ■ Telefonnumret till SVAs epizootologjour är 018-67 40 01.

■ ■ Detta nummer kan enbart användas då SVAs växel är stängd, dvs utanför ordinarie arbetstid. Epizootijouren ger råd och hjälp till veterinärer vid misstanke om epizootisjukdom. Provsvar eller allmänna råd kan inte ges på detta nummer.

FOTO: CEASOL

En djurägare i Östergötland kontaktade Svenska Djurhälsovården angående en mager bisonko som var importerad från Danmark. Bilden visar en frisk bisontjur.

kommer en särskild övervakningsaktivitet att genomföras i Svenska Djurhälsovårdens regi där riktade provtagningar av magra kor kommer att genomföras i hela landet.

STARK MISSTANKE OM POLYOMAVIRUS HOS HAMSTER

En hamster som obducerades på SVA konstaterades ha 1–3 millimeter stora nodulära nybildningar som varierade i färg från vita till mörkare bruna. Vid mikroskopisk undersökning av förändrade områden sågs tumörer utgående från hårsäckarnas epitelceller (trikoepiteliom). Dessa tumörer uppträder sällan spontant hos hamster utan är oftast orsakad av hamsterpolyomavirus (HPyV), även kallat hamsterpapovavirus, ett virus som orsakar tumörer hos såväl gulldhamster (*Mesocricetus auratus*) som europeisk hamster (*Cricetus cricetus*).

HPyV anses vara ovanligt hos svenska hamstrar och i det aktuella fallet rörde det sig om importerade djur. Misstänkt virusorsakade tumörer har dock påvisats i landet vid tidigare tillfällen, och infektion med HPyV bör alltid misstänkas då fler än en hamster (gäller i synnerhet unga djur) i en koloni drabbas av tumörer. Även om inte sjukdom orsakad av HPyV är anmälningspliktig enligt K4, bör konfirmerade fall anmälas på grund av att HPyV inte normalt förekommer i landet.

Subklinisk infektion med HPyV förekommer och det finns inget botemedel eller vaccin. Eftersom det i dagsläget inte går att identifiera subkliniskt infekterade hamstrar som potentiellt är smittförande, är det enda effektiva sättet att eliminera HPyV från en koloni därför att avliva sjuka individer och isolera eller avliva kontaktdjur. Eftersom HPyV kan överleva i miljön under längre tid måste samtliga hamsterutrymmen och inredningar rengöras noggrant och desinficeras. ■

➤ Övriga djur i flocken var i gott skick och de hade parasitkontroll i besättningen. Kon skickades in för undersökning för paratuberkulos. Vid misstanke om paratuberkulos görs undersökning både med PCR och odling. Hitintills är resultatet från PCR-undersökningen klart och det var negativt, odling pågår.

Paratuberkulos är vanligt förekommande i många länder utanför Sverige. Inkubationstiden är lång och diagnostiken har låg känslighet på djur som inte har utvecklat kliniska symtom. Även om importörer provtar djuren finns det risk att infekterade individer inte upptäcks. Paratuberkulos bör misstänkas vid kronisk avmagring och diarré och importbakgrund är en viktig anamnestisk uppgift. Under året

noterat

Beslutet om karenstider dras tillbaka

■ Svensk Travsport drog den 2 maj med omedelbar verkan tillbaka beslutet om karenstid på 96 timmar för 32 produkter innan travhästar tillåts tävla.

– Vi underskattade sprängkraften i

beslutet och det beklagar jag. Nu ska vi lyssna av travsportens intressenter och på nytt lyfta frågan i den nordiska samarbetsorganisationen för medicinerings- och dopningsfrågor innan vi bestämmer oss för hur karenstidsreglerna vidare skall hanteras, säger Svensk Travsports generalsekreterare Ulf Hörnberg.

Kritiken handlar om karenstiden för de produkter med smärtstillande effekt som tidigare fritt kunnat användas, men som nu ålagts 96 timmars karenstid före täv-

ling, verkligen är motiverad. Det är produkter som i flera fall funnits på marknaden i decennier och som många använder i den dagliga omvårdnaden av sina hästar.

Beslutet om de nya karenstidsreglerna togs på nordisk nivå genom NEMAC, en samarbetsorganisation för att harmonisera Nordens medicinerings- och dopningsregler inom travsporten.

Källa: pressmeddelande från Svensk Travsport den 2 maj. ■